

Handläggare: Åsa Tenggren
Telefon: 08-508 14 061

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Remiss om införande av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad - svar till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden åberopar och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Leif Sjöholm
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Beställarchef

Leif Kananen
Avdelningschef Egen regi

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har lett en arbetsgrupp som har arbetat fram ett förslag till värdighetsgarantier kopplat till värdegrunden som Kommunfullmäktige beslutade den 14 mars 2011. Världighetsgarantierna, som föreslås gälla inom all äldreomsorgs verksamhet oavsett driftsform inklusive myndighetsutövning, ska konkretisera hur verksamheten ska tillämpa värdegrunden rent praktiskt. Det viktigaste mervärdet som det föreslagna världighetsgarantierna förväntas ge är att äldre personer ska få en förstärkt makt att kunna påverka omsorgen utifrån deras personliga önskemål.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 14 mars 2011 att införa en värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad. Äldreförvaltningen har i samarbete med en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna, bl.a. från Enskede-Årsta-Vantör, arbetat fram ett förslag till värdighetsgarantier kopplat till värdegrunden. Förslaget har även utarbetats utifrån underlag från fokusgrupper av äldre personer med egna erfarenheter av äldreomsorg samt anhörigvårdare. Äldreförvaltningen framhåller i förslaget att det viktigaste förväntade mervärdet med värdighetsgarantierna är att äldre personer ska få en förstärkt makt att kunna påverka omsorgen utifrån deras personliga önskemål.

Förslaget, som föreslås gälla från och med 1 januari 2013, lyder:

Stockholms stads värdighetsgarantier innebär att du:

- *har rätt att få information och vägledning när du behöver stöd och omsorg*
- *är delaktig i den utredning som ligger till grund för det stöd och den omsorg som du blir beviljad*
- *har rätt att välja och byta bland de utförare som ingår i Stockholms stads valfrihetssystem*
- *har rätt att påverka på vilket sätt och när stödet ska ges. För att säkerställa din rätt till inflytande upprättas en skriftlig överenskommelse mellan dig och din utförare om hur du vill ha din omsorg, en så kallad genomförandeplan.*
- *ges möjlighet till att ansluta dig till omsorgsdagboken så att du kan följa den dokumentation som skrivs om dig.*

Förslaget innebär vidare att värdighetsgarantierna alltid ska redovisas tillsammans med den värdegrund kommunstyrelsen beslutade om 2011:

Äldreomsorgen i Stockholm stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.

Värdighetsgarantierna föreslås gälla hela stadens äldreomsorgs verksamhet oavsett driftsform, inklusive myndighetsutövning. Syftet med värdighetsgarantierna är att verksamheterna ska konkretisera hur värdegrunden rent praktiskt ska tillämpas i verksamheten. Förslaget innebär att värdegrunden och värdighetsgarantierna inbegrips i kommunfullmäktiges budget, och styrs sedan ned till enheterna genom en aktivitet i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, ILS. Enheterna ska sedan i verksamhetsplanen beskriva hur de avser att säkerställa att värdighetsgarantierna efterlevs. Som ett andra steg föreslås att

indikatorer tas fram för att mäta resultat. För externt drivna verksamheter föreslås att krav om att följa värdegrunden och värdighetsgarantierna skrivs in i förfrågningsunderlag och avtal, och att detta följs upp i samband med ordinarie uppföljning.

Förslaget innebär vidare att värdighetsgarantierna ska göras kända hos äldre och dess anhöriga. Informationen ska även omfatta upplysning om hur de kan göra anspråk på rättelse om värdighetsgarantierna inte efterlevs. Äldrenämnden beslutade dock i "Värdighetsgaranti inom äldreomsorgen – lägesrapport" dnr 070303-28/2012 att värdighetsgarantierna inte är en garanti i civilrättslig mening, varpå förslaget inte omfattar något förslag om kompensation. Förslaget innebär istället att verksamheterna skyndsamt ska vidta åtgärder och rättelser om inte värdighetsgarantierna uppfylls. Det är därför viktigt, menar Äldreförvaltningen, att det tydligt förankras hos medborgarna att det finns en skillnad mellan synpunkter och klagomål i förhållande till rättelse om värdighetsgarantierna inte efterlevs. Äldreförvaltningen föreslår därför att värdighetsgarantierna presenteras tillsammans med följande text:

Om värdighetsgarantierna inte uppfylls kan du begära rättelse från din stadsdelsförvaltning. Vi kontaktar dig inom tre dagar och erbjuder dig ett personligt möte inom en månad. Syftet med mötet är att vi tillsammans med dig går igenom dina synpunkter för att kunna åtgärda brister om värdighetsgarantin inte hålls.

Information till medborgarna om värdighetsgarantierna och möjligheten att begära rättelse föreslås ges genom broschyrer och tillgänglighetsanpassad information på stadens hemsida. Förslaget innefattar även att all personal inom staden som möter stadens äldre ska förstå innerbörden av värdighetsgarantier för att på så sätt kommunicera det vidare till medborgarna.

Äldreförvaltningen kommer att ta fram fortbildnings- och stödmaterial så att all personal inom äldreomsorgen i och på uppdrag åt Stockholms stad ska kunna arbeta så att värdegrunden och värdighetsgarantierna uppfylls. Utbildningen kommer bl.a. vara webbaserad. Enheterna ska kunna söka medel för att fortbilda personal. Satsningen på införandet av värdighetsgarantier kommer att utvärderas av en extern utvärderare för att se effekterna av arbetet på enheterna.

Ärendets beredning

Remissvaret har beretts av avdelningen Egen regi i samråd med beställaravdelningen. Ärendet behandlas i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2012-09-21.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till förslaget om värdighetsgarantier och att det bidrar till att en konkretisering av värdegrunden. Förvaltningen ställer sig även positiv till att värdighetsgarantierna inkluderas i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, ILS. På så sätt inbegrips värdighetsgarantierna i enheternas ordinarie verksamhetsplanering på ett tydligt sätt och arbetet följs upp kontinuerligt under året.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens remissvar och att det överlämnas till KF/KS kansli.

Bilagor

1. Remiss: Införandet av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad.